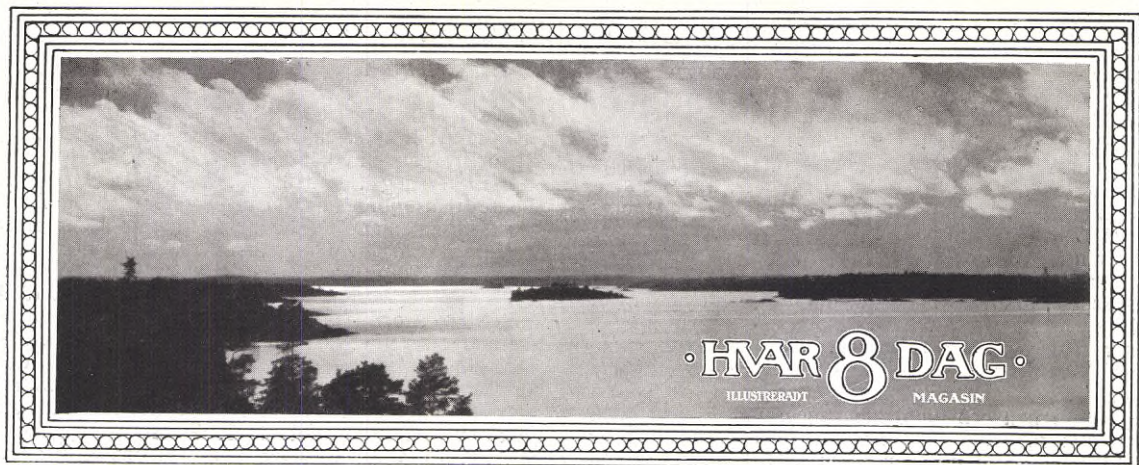

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

UTSIKT FRÅN HÖGSTEN. — FOTO. E. JETTE, OXELÖSUND.

24:DE ÅRG

DEN 17 DECEMBER 1922.

N:O 12

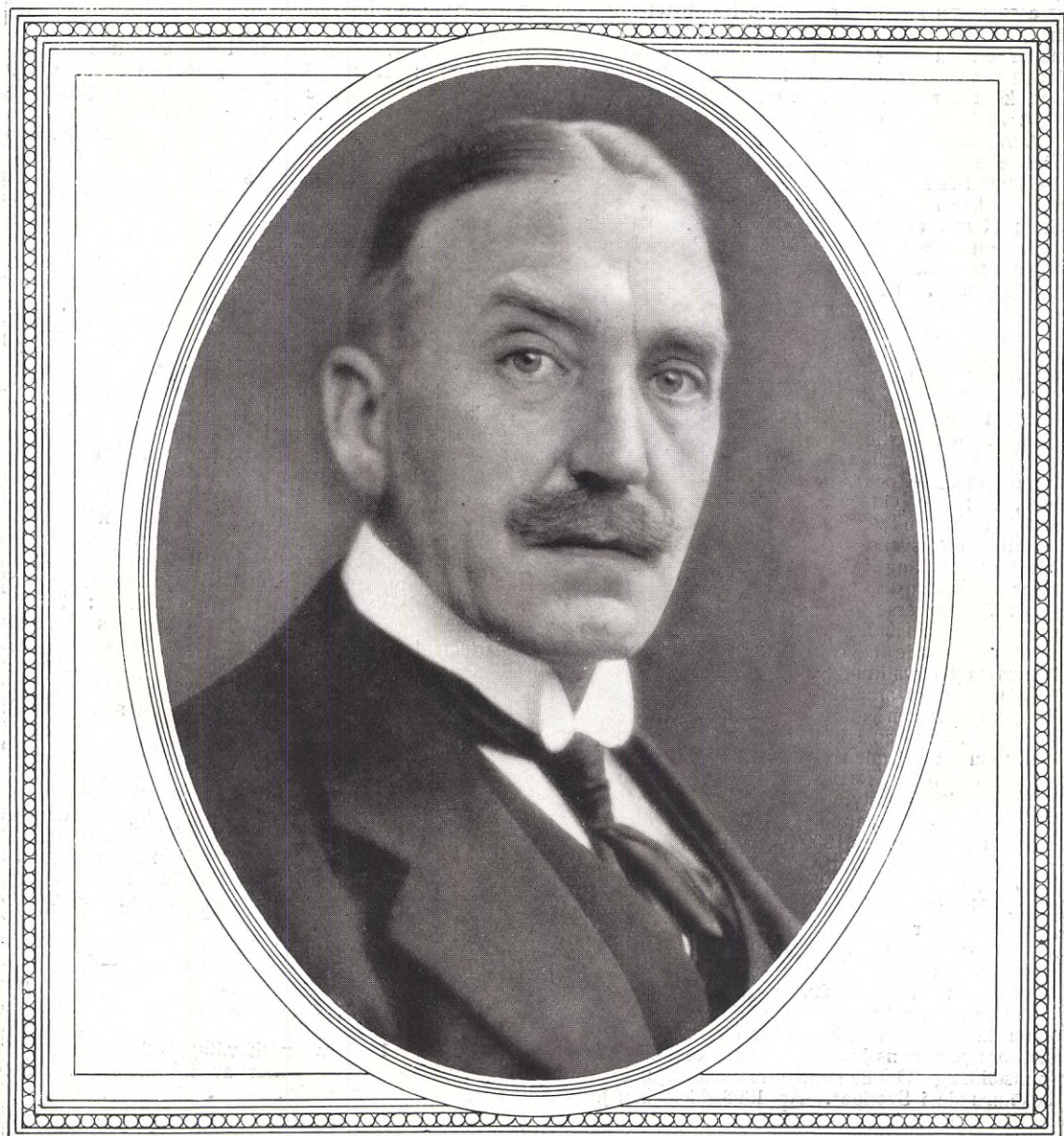

Foto. Jagers, 52mm.

Klodd: Aug. Sjöbergs Kloddanst., Gbg

Carl Malmeröy.

Jönköpings län har i dagarne förlorat en av de dugligaste och mest uppburna landshövdingar det någonsin ägt. När "hr Pettersson i Emaus", som hans nom de guerre i riksdagen lydde, efter en synnerligen förtjårstfull verksamhet både i Göteborgs och Bohus läns hushållningssällskap och i Första kammarerna år 1906 kallades att efter frih. Palmstierna inflytta i residenset i den vackra staden vid Vetterns sydspets, mottogs han med de största förväntningar. Ingen av dem har svikits, efterlämnar han endast har han varit lika uppburn. När han nu vid uppnådd pensionsålder drager sig tillbaka för att njuta sitt otium i hembygdslänet, efterlämnar han endast ljusa minnen och djupt känd tacksamhet för vad han utträttat för Nord-Smålands fromma. Välönskningar följa honom till hans nya hem — tillika hans gamla i Bohuslän.

Till hans efterträdare har k. m:t i statsråd den 30 november utnämnt statssekreteraren, fil. doktorn Carl Malmroth. Vid sitt ämbetsutträttade mindre känd för offentligheten än sin föregångare i ämbetet hör även han till de hövdingeämnena, av vilka på grund av under en mångårig ämbetsmannabana redan i dagen lagda egenskaper av plikttröhet, outtröttlig arbetsamhet, klart förstånd och gott omdöme länet är berättigat vänta sig mycket.

Carl Anders Gustaf Malmroth är född i Mellan-Grevie församling av Malmöhus län den 16 nov. 1874 samt son av dåvarande läraren vid von Reiserska skolan å Lärkesholm, sedermera kyrkoherden i Stora Harrie och teologie doktorn Anders Nilsson Malmroth och hans maka Gustava Johansson, vars fader liksom makens var lantbrukare, men bördig från Västergötland. Efter att först ha åtnjutit undervisning vid Hålsingborgs läroverk och därefter vid Lunds katedralskola, varest han år 1895 avlade mogenhets-examen, fortsatte han sina studier vid universitetet i Lund, där han till en början hade för avsikt att ägna sig åt teologiska studier och även avlade förberedande teologisk-filosofisk examen 1896. Hans åstundan stod emellertid till att även avlägga den filosofiska graden och sedan han år 1897 avlagt filosofie kandidat- och år 1900 filosofie licentiatexamen, fick han vid sekularpromotionen sistnämnda år mottaga den akademiska lagern efter att hava offentlig försvarat en avhandling "Om kamrarnas inbördes ställning i stater med tvåkammersystem". Hans statsvetenskapliga studier hade emellertid då väckt hans intresse för rättsvetenskapen och det blev inom juridiska fakulteten han nu fortsatte sina studier, vilka utmynnade i hovrättsexamen 1902 och förde honom in i förvaltningen.

Den ovanliga arbetsförmåga och det klara och rediga huvudet, som utmärkte Malmroth under hans studenttid, fick han i lika grad tillfälle att manifesteras under sin nu följande tjänstemannakarriär. Samtidigt med att han de första åren tjänstgjorde som extra ordinarie i järnvägsstyrelsen, inträdde han jämväl som amanuens i civildepartementet, där han vid inrättandet av regeringsrätten 1909 blev tillförordnad byråchef och föredragande inför denna högsta administrativa domstol, i vilken egenskap han tjänstgjorde till år 1912. Under tiden togs han emellertid även i anspråk dels för kommittéarbeten, dels för åtskilliga riksdagssekreterariat. Särskilt inlade han beaktad förtjänst som sekreterare i den år 1905 tillsatta s. k. reglementeringskommittén, på vars uppdrag han utarbetade en synnerligen värdefull "Redogörelse för i vissa länder givna föreskrifter för motarbetande av smittosamma könssjukdomar" ävensom en historisk framställning "Om de smittosamma könssjukdomarnes bekämpande i Sverige". År 1908 blev han jämväl

ledamot av nämnda kommitté och har för den skull sin andel i förtjänsten av den moderna lagstiftning till förebyggande av könssjukdomarnes spridning, som på dess förslag år 1918 kom till stånd i vårt land. Vidare tjänstgjorde han som sekreterare i 1907 års stora parlamentariska kommitté för riksdagsarbetets ordnande. Sina uppdrag inom riksdagen hade han året förut (1906) inlett med det sekreterarskap inom konstitutionsutskottet, som han innehade t. o. m. 1909 års riksdag, och varmed han 1907 förenade sekreterareuppdrag i det särskilda rösträttsutskottet. Malmroths ifrågavarande verksamhet var alltså på det närmaste förbunden med det arbete på en rösträttsreforms genomförande i vårt land, vilket ledde till ett första avgörande resultat vid 1907 års riksdag genom det s. k. Tällbergiska kompromissförslaget antagande efter den Lindmanska rösträttspropositionens framläggande.

År 1912 inträdde en vändning i Malmroths administrativa bana så till vida, som han då övergick från civil- till försvarsförvaltningen och samtidigt från förvaltningsrättsliga till förvaltningsorganisationsuppgifter. Efter att år 1911 av dåvarande krigsministern dr David Bergström, som hade ett skarpt öga för upptäckande av administrativa begävringar, ha kallats till t. f. expeditionschef i lantförsvarsdepartementet angående administrativa ärenden, blev han 1912 jämväl extra fördragande inom detta departement. Ett gott vittnesbörd om den höga tanke man hade om hans förmåga var det, att han vid den Hammarskjöldska ministärens övertagande av regeringen 1914 icke blott blev en av de nytillkallade sakkunnige för slutligt utarbetande av förslag till en ny härordning i enlighet med den militära sakkunskapens krav, utan även den, att vilken exc. Hammarskjöld som chef för lantförsvarsdepartementet anfortrodde utarbetandet av den k. propositionen till 1914 års sommarriksdag. Under denna anlitades han än vidare som sekreterare i det särskilda försvarsutskottet och tjänstgjorde än vidare åren 1914—16 som t. f. expeditionschef för riksdagsärenden, vilket som man lätt inser under världskriget och bestyren med neutralitetsvakten var ett synnerligen krävande uppdrag. I slutet av sistnämnda år vart han så ordinarie expeditionschef, en ställning, som han ett år senare utbytte mot det nyinrättade statssekreterareämbetet, vilket han ännu vid sin utnämning till landshövding innehade. Under tiden hade han inom den egentliga karriären befordrats: 1915 till krigsråd och chef för arméförvaltningens civila departements kameralbyrå och 1917 till kansliråd. Vid lant- och sjöförsvarsdepartementens förening 1920 kvarstannade han som statssekreterare i det sammanslagna departementet, medan hans kollega i sjöförsvarsdepartementet överflyttade i landshövdingestolen i Karlstad.

Att Malmroth då blev den, som stannade kvar, berodde kanske närmast på, att han nu var omistlig som sekreterare i försvarsrevisionen. Den omständigheten, att denna ännu icke fullständigt avslutat sina arbeten, gör, att Jönköpings län ännu någon tid torde få vänta, innan det får tillfälle att hälsa sin nye hövding välkommen i sitt ämbetes utövning. Det får trösta sig med, att det är ett landsviktigt värv, som är honom anförtrott och att ingen ansetts kunna fylla det så som den nye länscheten — i sin mån ett vittnesbörd om vad länet kan vänta av honom, när han väl hinner taga sin landshövdingestol i besittning.

Sedan år 1908 är landshövding Malmroth gift med Hanna Elsa Elliot, dotter av ingenjören E. V. Barentsen och hans maka.

HVAR 8 DAG

• ILLUSTR. • MAGASIN •

Den glada och segerrika Kålmán-operetten "Bajaderen", som enligt omnämnande i föregående nummer av H. 8 D. nyligen upplevat en stor framgång i huvudstaden, kunde vid sitt framförande den 8 december å Göteborgs stora teater lägga en ny seger till sina många föregående. Uppsättningen med Paul Kannerwitzs fantasi- och verkningsfulla dekorationer gav den lekande och fängslande operetten en träffande och stämningsfull ram. Aftonens stora attraktion blev emellertid fru Naima Wifstrand, som under ett på mangas önskan anordnat gästspel med sedvanlig elegans och brio behärskade publikens intresse med sitt temperamentsfulla och psykologiskt fint nyanserade spel.

*

Till bild å sid. 188.

Ett märkligt Linnéminne, som nu under december kommer att försäljas vid en av de större konstauktionerna i Stockholm, är Blomsterkonungens skrivbord, vilket ända tills nu befunnit sig i släktens ägo, men som man nu får hoppas blir införlivat med det blivande Linnémuseet. Skrivbordet i fråga är av alm, fristående på 4 svängda ben och har synner igen vackra beslag i icelcerad brons. Vid samma tillfälle försäljes också en hel del andra föremål, som tillhört Carl von Linnés hem, ett par olika bord, spegel samt en mängd fat, tallrikar och annan servis. Det märkligaste värdeföremålet torde emellertid vara ovannämnda skrivbord, varav H. 8 D härmed samtidigt återger en belysande bild.

*

Till bild å sid. 192.

Frankrikes nya sändebud i Berlin *de Margerie* mottogs den 5 december högtidligen av Tysklands rikspresident. Den replikväxling, som ägde rum vid det högtidliga tillfället ifråga, utmärkte sig för en frapperande hjärtlighet. Frankrikes ambassadör betonade särskilt sin regerings

varma önskan om snar fred samt om politisk och ekonomisk stabilisering i Europa och försäkrade att han för egen del skulle inrikta alla sina strävanden på att bland tyska folket förverkliga och lämna bevis på uppriktigheten i denna sin regerings önskan om vad angick ett återställande av förbindelserna mellan Frankrike och Tyskland.

Rikspresidenten försäkrade i sitt svar att riksregeringen å sin sida skulle göra allt för att understödja Frankrikes sändebud i hans strävanden, vilka med tyska folkets allt svårare läge skulle finna ett tillfälle att tjäna freden.

*

Å den bekante konstnären Louis Sparres nyligen i N. K:s konsthall i Stockholm hållna utställning observerades bl. a. dukar ett kraftigt och originellt utfört porträtt av *vindragarelagets älderman* — detsamma som H. 8 D. återger på föreliggande nummers omslagsvignet.

Utom sitt obestridda konstnärliga värde äger bilden ett kulturhistoriskt intresse såsom utgörande en ypperlig illustration till det enda vällovliga ämbete, som ännu alltjämt finnes kvar från skråtiden, nämligen vindragareämbetet. Ehuru förande en tynande tillvaro efter restriktionens införande existerar detta alltjämt såsom en särskild privilegierad sammanslutning, det s. k. vindragarelaget, styrt av en älderman och två bisittare. Under tidernas lopp utgörande ett måleriskt inslag i huvudstadens borgerliga liv rota sig detta skrås traditio ner i samma sorglösa, av vin och sång, flödande tidevarv, varifrån även en å annan plats i veckans nummer införd kulturhistorisk bild stämmer — nämligen den Bellmanska t dens gamla vinstuga "Källaren Freden".

OMSLAGSVIGNETT TILL FÖRELIGGANDE N:R 12.

I ljusbrun dubbeltonfärg.

"Vindragarelagets älderman 1922" oljemålning av greve Louis Sparre och en av de å konstnärens utställning i Nordiska Kompaniets Konstavdelning för kort tid sedan synnerligen uppmärksammade arbeten.

FRU NAIMA WIFSTRAND gör gästsuccés å Sjöra Teatern Göteborg, i "Bajaderen". — Efter porträtt. — Kläder Sjöberg, Gbg.

ETT BELLMANSMINNE TILL SVENSKA AKADEMIEN.

Efter porträtt. Kliché: Götz, Öbg.
FRU EMMA ZORN.

Fru Emma Zorn, som med djup pietet och varmt intresse fortsätter sin bortgångne makes i stor stil bedrivna kulturunderstödjande livsgärning, nu senast genom att till Svenska Akademien överlämna den minnesrika gamla Bellmanskällaren, försatt i tidstroget skick. Akademien har å sin sida velat visa sin erkänsla genom att tilldelas fru Zorn dess minnespenning i guld, en sällsynt utmärkelse som på sin tid även kommit hennes make, Anders Zorn, till del.

*

Ett märkligt restaureringsarbete har i dagarna slutförts i Stockholm i det att den gamla Bellmansvinstugan, Källaren Freden, Österlångg. 51, d. 13 dec. åter slagit upp sina portar för allmänheten. Denna restaurering har som bekant sin egen historia. År 1919 då fören. Bellmans minne d. 4 febr. å Freden

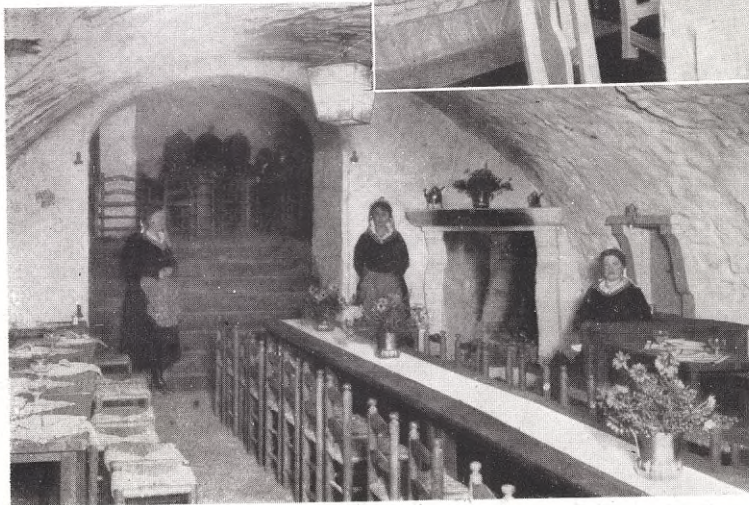
Forts. å sid. 187.

Bildcentralen.

Foto. Holmén. Kliché: Götz, Öbg.
ARKITEKT T. STUBELIUS som på ett förträffligt sätt utfört omdaninggen. T. v.: DEN MINNESRIKA BELLMANSKÄLLAREN FREDEN i återställt skick, såsom gäva av fru Emma Zorn överlämnad till Svenska Akademien.

KÄLLAREN FREDEN i sitt nya skick. Överst: Gula rummet i festoåningen. Därunder: Två interiörer från källarlokalerna. — Fotos. Holmén, Sthlm.

SCHILLERS DANSKA VÄNNER.

ETT HUNDRATRETTIOÅRSMINNE. — FÖR H. 8 D. AV BEATRICE ZADE.

Efter fotografier.

FRIEDRICH SCHILLER.

Oljemålning 1794 av Ludovica Simanovir.

Kliché: Aug. Sjöbergs Klichéanst., Gbg.

LOTTE SCHILLER, FÖDD VON LENGEFELD.

Oljemålning av Ludovica Simanovir. Originalen i Schiller-Museet i Marbach.

I början av år 1790 gifte sig *Friedrich Schiller*, den store tyske diktaren, med *Lotte von Lengefeld*. Det unga paret bosatte sig i Jena, där Schiller sedan någon tid tillbaka var professor vid universitetet. Deras hem var litet och anspråkslöst, ty ingen av makarna ägde förmögenhet. Men de älskade varandra och hoppades allt av framtiden.

En dag på sensommaren under deras äktenskaps första år fingo Schillers besök av sina umgängesvänner professor Reinholds, vilka medförde resande gäster, nämligen den danske författaren *Jens Baggesen* och dennes fru, en älsklig ung schweiziska, sondotter till alpernas skald, Albrecht von Haller. De tre familjerna tillbragte en mycket angenäm afton tillsammans. Hur föga anade emellertid de närvarande, av vilken betydelse detta sammanträffande skulle bli, icke endast för Schiller, utan genom honom för hela den tyska kulturhistorien.

Den då tjugusexåriga Baggesen åtnjöt redan stort anseende i Danmark och befann sig just på hemfärd efter en längre vistelse utomlands. Han hade valt vägen genom Thyringen i främsta rummet för att i Weimar uppsöka den av honom högt beundrade Wieland. Denne mottog också främlingarna synnerligen väl, och på hans varma rekommendation kommo de sedan till hans måg i det närbelägna Jena, den berömde filosofen *Reinhold*. Den tiden var ju vänskapens och relationernas guldålder. En ny bekantskap gällde som en intressant upplevelse, vilken man

gärna delade med sina närmaste, och det allra viktiga på en resa var att lära känna så många ryktbara eller inflytelserika personer som möjligt.

Baggesen var redan förut förtrogen med Schillers skrifter. Han svärmade lika mycket för hans poetiska verk som för ungdomsdramerna. Denna afton i diktarens närhet gjorde också varaktigt intryck på Baggesen. Både i brev till bekanta och i sin dagbok skildrade han den utförligt och berättade om Lottes enkla, hjärtliga väsen, om Schillers allvar och stillsamma vänlighet. Någon intim vänskap uppstod visserligen icke mellan de båda männen, ja, tvärt emot tidens sed trädde de icke ens genast i brevväxling med

Efter fotografi

"SCHRAMMER" I JENA, SCHILLERS BOSTAD ÅR 1790. Kliché: Sjöberg, Gbg.

Ur en gammal stambok i Museet i Jena.

Efter fotograf. Klitché Sjöberg, Gbg.
JENS BAGGESEN. Ungdoms-
porträtt i Goethe-Museet i Weimar.

Baggesen hade förståelse för sådana svårigheter! Själv var han visserligen numera genom mäktiga gynnares understöd ganska välsituerad, men han hade utgått från ett mycket fattigt hem och vid början av sin bana ofta saknat både husrum och mat. Det är icke omöjligt, att han redan vid detta första besök i Jena överlade om en utväg att bistå Schiller, ty

Efter fotograf. Klitché Sjöberg, Gbg.
C. L. REINHOLD.
I Goethe-Museet i Weimar.

varandra. Men att Baggesen redan från början kände uppriktig tillgivenhet för Schiller, är säkert, och särskilt väckte den sistnämndes pekuniära belägenhet danskens deltagande. "All låtsad munterhet förmådde icke dölja hans djupa bekymmer", fastslår dagboken som en viktig iakttagelse. Den noga under rättade och kamratligt medkännande Reinhold upplyste också snart sin gäst om det ekonomiska tryck, varunder Schiller levde. Ack,

Baggesen ägde, trots sina tidsenligt överspända, känslösamma allurer, ett varmt hjärta och praktiskt sinne. I alla händelser förblev minnet av den snillrike tysken levande inom honom, även sedan han återvänt till hemlandet.

Efter fotograf. Klitché Sjöberg, Gbg.
HERTIG FREDRIK CHRISTIAN AV AUGUSTENBORG.
Denna porträttbild tillhör Köpenhamns universitet och grundar sig påtagligt på Anton Grafs porträtt av hertigen i helfigur, tidigare på Giaastens slott.

Schillers ställning var i själva verket ytterst byrdsam. Hela professorslönen för året belöpte sig till 200 Thaler (= 576 Mark), och för att kunna leva någorlunda efter sitt stånd be-

Efter fotograf. Klitché Sjöberg, Gbg.
GREVE HEINRICH ERNST SCHIMMELMANN.
Målning av E. Pauelsen. Originalen tillhör länsgreve Holstein, Holsteinborg.

Efter fotograf. Klitché Sjöberg, Gbg.
GREVE H. E. SCHIMMELMANNS 2:a HUSTRU MAGDALENE CHARLOTTE HEDWIG, f. SCHUBART. Målning av E. Pauelsen 1789. Originalen tillhör länsgreve Reventlow, Brahetrolleborg.

hövde han allra minst 1200 Thaler. Vad som fattades kunde endast anskaffas genom skriftställereri. Följden blev, att Schiller måste skjuta åt sidan alla planer på storslaget anlagda diktverk och med rastlös flit arbeta för damkalendrar och tidskrifter. Ofta satt han fjorton timmar om dagen vid skrivbordet, och sådan överansträngning skadade mycket hans svaga hälsa.

Vårre blev det emellertid följande år (1791), då Schiller genom sjukdom långa tider var urståndsatt att föra pennan. Tre gånger under vårens lopp svävade han mellan liv och död i häftiga lunginflammationer. Ja, vid det sista och svåraste anfallet trodde ingen, att han skulle gå igenom, så att ryktet om hans död hastigt utspriddes. Under Lottes kärleksfulla vård och genom skickliga läkares omsorger återhämtade han sig likväl. En badkur i Karlsbad på sommaren och flera veckors vilotid i Erfurt på hösten återställde sedan hans hälsa någorlunda. Men även efter hemkomsten till Jena i oktober gällde det att undvika all ansträngning, all oförsiktighet och sörja för ett lugnt liv. Det var ingen lätt sak, ty sjukdomsbehandlingen hade uttömt makarnas alla penningtillgångar. I stället för att avbetala gamla skulder måste de åsamka sig nya. Förgäves vände sig Lotte till åtskilliga närstående personer. Ingen var i tillfälle att göra något nämnvärt för henne, ehuru hennes mor gav allt vad hon kunde undvara och hertig Karl August av Sachsen-Weimar skickade 250 Thaler till de nödvändigaste utgifterna. Med bävan i hjärtat frågade sig både Lotte och Schiller hur det skulle gå om han ej snart bleve stark nog att arbeta så mycket som förut. Lotte sparade och drog in på varje utgift, som ej var absolut oundviklig. Men därigenom kunde dock icke i längden nödens spöke hållas på avstånd.

Då kom från alldeles oväntat håll verklig hjälp.

Jens Baggesen hade efter återkomsten till Danmark självmant gjort sig till "Schillers apostel" bland sina landsmän, vilka dittills endast kände till "Die Räuber" och betraktade detta dramas författare som ett slags "kraftgeni", som icke fick tagas på fullt allvar. Det blev nu Baggesens uppgift att framställa Schiller i ett annat och klarare ljus. Han talade överallt om honom, föredrog hans dikter och mognare arbeten och lyckades snart i Köpenhamn grunda en riktig liten "Schillorförsamling".

Till dennas ivrigaste medlemmar hörde framförallt Danmarks finansminister, greve *Schimmelmänn* och hans grevinna, född von Schubart, vilka båda besjälades av entusiastisk kärlek till vetenskap, litteratur och konst och omkring sig församlade allt vad Danmark på den tiden ägde av intellektuellt och vittert liv. Samtidens yppersta personligheter ha enstämmigt på greve Schimmelmänn slösat de amplaste lovord, och det är ställt utom allt tvivel, att han var en sällsynt fin, ädel och utomordentligt begåvad man, som verkade gott i de vidsträcktaste kretsar både utom och inom sitt land.

Greve Schimmelmänn var förtrogen vän till prins *Fredrik Kristian av Slesvig-Holstein-Augustenburg*, som också liknade honom till karaktär och läggning. Prinsen hade fått en lärd uppfostran och bl. a. studerat i Leipzig, där han haft den antikantiskt sinnade filosofen Platner till lärare. Efter sin förmälning med konung Kristian VII:s dotter Louise Augusta utnämndes han till statsminister och spelade länge en viktig roll inom Danmarks politik. Liksom Schimmelmänn gynnade prins Fredrik Kristian på allt sätt litteratur och konst och hjälpte frikostigt framåtsträvande unga förmågor. Sålunda var det isynnerhet genom hans bistånd, som Baggesen fått en säker position.

I Köpenhamns estetiskt intresserade kretsar var emellertid prins Fredrik Kristian av Augustenburg länge Schillers bestämdaste motståndare, ty såsom lärjunge till Platner kunde han icke gilla att Schiller bekände sig till Kants filosofi. Med uppjudande av hela sin övertalningskonst lyckades Baggesen dock till slut avlocka prinsen löftet att få föreläsa för honom första akten av "Don Carlos". En afton räckte icke till därför, men när Baggesen följande dag återkom för att fortsätta, hade prinsen under natten själv läst hela skådespelet. Därmed var också spelet vunnet. Prinsen fördjupade sig nu i alla Schillers skrifter och blev snart en lika glödande beundrare av dem som Baggesen, Schimmelmänn, greve Schubarts och många andra förräa danskar.

Hela sommaren 1791 befann sig prins Fredrik Kristian med sin gemål på resor. De genomgingo brunnskur i Karlsbad och Pyrmont och besökte Leipzig, Jena och Weimar. Överallt hörde de mycket talas om Schiller och träffade goda vänner till honom, men ogynnsamma tillfälligheter hindrade dem från att lära känna diktaren personligen.

Under tiden kom underrättelsen om Schillers sjukdom till Köpenhamn. Kort därpå berättades det att han plötsligt avlidit vid ett besök i Rudolstadt. Schimmelmänn, Baggesens och Schubarts befunno sig just på det Schimmelmänniska lantgodset Hellebek vid Öresund och skyndade att föranstalta en minnesfest för den "bortgångne" Schiller. De närvarande lägrade sig vid "det dånande havet", Baggesen deklamerade med hög röst Schillers ode till glädjen, ett musikkapell spelade, och körsångerna sjungos unisont. Baggesen hade ur egen fatatur tillfogat några strofer till Schillers ära. När dessa föredrogos, brast hela församlingen ut i gråt. "Så förlöto tre dagar som tre minuter", menade Baggesen. Stor blev emellertid glädjen bland de danska vännerna, när Reinhold som svar på skildringen av denna stämmingsfulla högtidlighet meddelade, att Schiller fortfarande levde, om än hans hälsa alltjämt var mycket vacklande.

På sin resa genom Tyskland hade prins Fredrik Kristian av Wieland, Reinhold, Dora Stock, Körners svägerska och flera andra bekanta blivit noga initierad angående Schillers ekonomiska betryck. Under höstens lopp, medan Baggesen vistades hos honom på slottet Gravenstein, fattade han därför belutet att erbjuda den nödställda diktaren sin hjälp. Just då kom också ett brev från Reinhold, som meddelade vilket djupt intryck berättelsen om "minnesfesten" på Hellebek gjort på Schiller. "Jag tvivlar på, skrev Reinhold, att någon medicin verkat mera välgörande på honom." Han tillade, att den arma fru Lotte dragit honom avsidet, sägande: "Om ni skriver till Baggesen, så säg honom... skriv till honom..." En ström av tårar hade hindrat henne att fortsätta, och Reinhold hade svarat: "Jag kan icke skriva något mera rörande, än det jag nu hör och ser".

Prinsen bad nu Baggesen höra sig för hos Schimmelmänn huruvida även denne hade lust att bispringa Schiller. Utan betänkande samtyckte greven genast, och det överenskomms att erbjuda diktaren ett årligt understöd av ett tusen Thaler under tre år.

I ett synnerligen finkänsligt varmhjärtat brev av den 27 november 1791, vilket prins Fredrik Kristian ensam skrivit och greve Schimmelmänn jämte sin furstlige vän undertecknat, bådo de två högsinta danskarna Schiller utan betänkande mottaga gåvan. De betygade honom sin aktning och beundran och försäkrade, att om han skulle vilja bosätta sig i Danmark och efter återvunnen hälsa rentav inträda i dansk statstjänst, så skulle man med glädje hälsa honom välkommen. "Vi äro dock icke så egennyttiga", fortsatte den märkvärdiga skrivelsen, "att vi göra en

Forts. å sid. 187.

ÅRETS NOBELFEST.

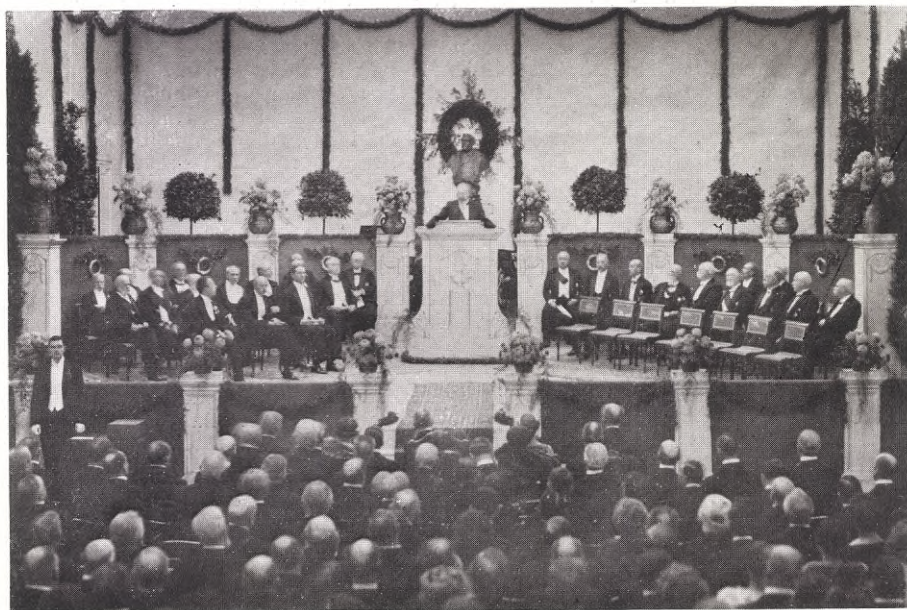

Bildcentralen.

DE ENGELSKA NOBELPRISTAGARNE JÄMTE DAMER I STOCKHOLM.

Kliché: Sjöberg, Gbg.

Fr. v. stående: D:r F. W. Aston, professor F. Soddy. Sittande: Miss H. M. Aston, miss W. M. Aston, d:r Astons systrar, och mrs. Soddy.

NOBELFESTEN Å MUSIKALISKA AKADEMIEN. Främst på vänstra sidan Nobelpristagarna.

Foto: Elmqvist, Sthlm.

Kliché: Göts, Gbg.

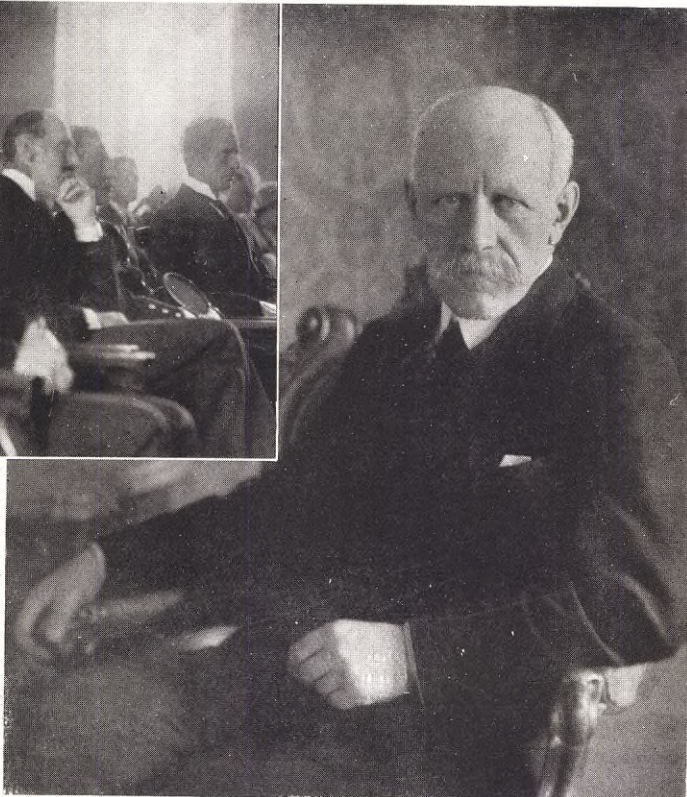
Nobelstiftelsens högtidsdag den 10 december med prisutdelning till årets Nobelpristagare, firades på söndagen i Musikaliska Akademiens stora sal i Stockholm inför en fulltalig, lysande och representativ församling, varibland märktes konungen m. fl. medlemmar av konungahuset, statsministern, excellensen Branting, släktingar till Alfred Nobel, diplomatiska kåren m. fl. Av årets fem Nobelpristagare hade tre företagit resan till Sverige för att personligen mota sina pris, nämligen professor Fre-

NOBELFREDSPRISET TILL FRIDTJOF NANSEN.

NÄR FREDSPRISET UTDELADES I KRISTIANIA. Främst synes Konung Haakon(1) och kronprins Olaf samt professor Fridtjof Nansen(2)

derick Soddy, d:r Francis William Aston och professor Niels Bohr. Hälsningstalet hölls av professor Henrik Schück, vilken i anslutning till donators ljusa och förhoppningsfulla tro på framtidens möjligheter framhävde huru vi icke ha rätt att överlämna oss åt dådlöst missmod då varje människoålder har sina livsfarliga fiender att kämpa emot. Härefter utdelades efter ett anförande av prof. S. Arrhenius Nobelprisen i fysik, 1921 års till Albert Einstein, och för dennes räkning mottaget av tyske ministern Nadolny

Efter porträtt.

Kliché: Göta Ritbyrå & Klichéanstalt, Gbg.

PROFESSOR FRIDTJOF NANSEN.

Efter porträtt.

Kliché: Sjöberg, Gbg.

PRINS ANDREAS AV GREKLAND, som av den nuvarande grekiska regeringen dömts till militär degradering och tvångslandsflykt. Text å sid. 190.

samt 1922 års till professor Niels Bohr. Efter hovkapellet utförande av Jean Sibelius Elegi samt ett anförande av prof. H. G. Söderbaum utdelades därpå prisen i kemi till de båda engelska pristagarna, 1921 års pris till professor Frederick Soddy och 1922 års pris till d:r F. W. Aston. Slutligen utdelades 1922 års Nobelpris i litteratur med ett anförande av fil. d:r Per Hallström till Jacinto Benavente och å dennes vägnar mottaget av spanske ministern greve de Torata.

Efter högtids-
Forts. å sid. 190.

Kliché: Göta Ritbyrå & Klichéanstalt, Gbg.

PRINSESSAN ALICE AV GREKLAND, prins Andreas gemål, med sina tvänne äldsta döttrar, prinsessorna Marguerite och Theodora, efter ett i London i somras taget fotografi.

Efter fotografi.

SUNDERBY FOLKHÖGSKOLA I NORRBOTTENS LÄN invigde söndagen den 10 dec. en präktig nybyggnad, uppförd åren 1920—21. Vår bild visar en interiör från den kvinnliga slöjdsalen.

Kliché: Göts Ribbyrå & Klichéanstalt, Gbg

Invigningen av den nya skolbyggnaden å *Sunderby folkhögskola* i närheten av Luleå ägde högtidligen rum den 10 december i närvaro av ett stort antal inbjudna samt nuvarande och f. d. elever. Såsom framgår av vår bild, en interiör från den nya byggnadens kvinnliga slöjdsal, företer densamma ett synnerligen ljusst och tilltalande inre.

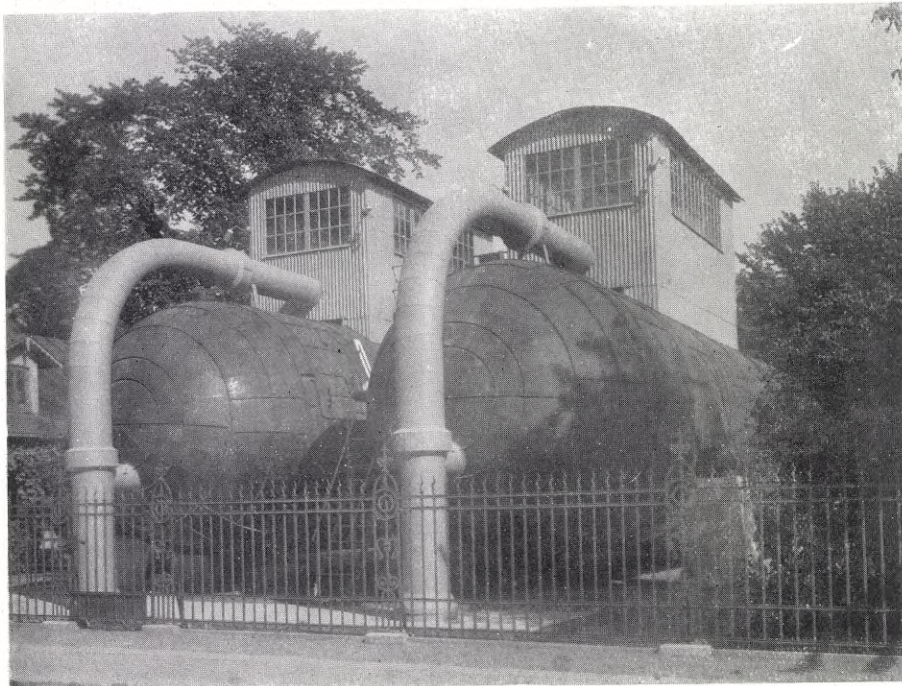
*

H. 8 D. återger härmed en intressant bild från en av A.-B. Vaporackumulatör och A.-B. De Laval's ång-

turbin för Malmö elektricitetsverks räkning fullbordad ångreservanläggning, grundad på ingenjören dr Johannes Ruts' uppfinningar. Anläggningen, den första i världen där andra ackumulatörer än elektriska kommit till användning vid elektricitetsverk, har också i utlandet väckt stor uppmärksamhet och flera beställningar å liknande anläggningar ha ingått till aktiebolaget Vaporackumulatör. Ifrågavarande uppfinning synes alltså på god väg att bli en ny svensk världsindustri, och systemet lär också medföra stora besparingar för de industrier och andra anläggningar,

exempelvis järnvägar och spårvägar, där det kommer till användning.

Såsom ett led i det intresse dr Ruts' uppfinningar tilldragit sig må nämnas det föredrag uppfinnaren nyligen på inbjudan av Nederlandsch Institut van Ingenieurs hållit i och öfver sin bekanta vaporackumulatör.

Efter fotografi.

EN MODERN ÅNGRESERVANLÄGGNING VID MALMÖ ELEKTRICITETSVERK, utförd enligt A.-B. Vaporackumulatörs nya uppseendeväckande system och den första i sitt slag.

Kliché: Göts Ribbyrå & Klichéanstalt, Gbg

BLIV
MED-
ARBETARE
I
HVAR 8 DAG

ETT BELLMANSMINNE. Forts. fr. sid. 180.

firade sin sedvanliga årshögtid uttalades farhågor för att det gamla stället gick sitt förfall till mötes. Redan samma vår inköptes fastigheten för att undergå välbefärlig konservering. Hösten s. å. meddelade konstnären Anders Zorn Svenska Akademien, att han ensam övertagit äganderätten till Gyldene Freden, samt att han donerat densamma till Svenska Akademien, vilken skulle ha att en gång om året uppbära avkastningen att användas till pris åt någon synnerligen förtjänt svensk skald och därmed upprätthålla Carl Mikael Bellmans minne. En av akademien tillsatt stiftelse Den Gyldene Freden har att tillse att ställets traditioner bli upprätthållna samt att överlämna den årliga avkastningen till akademien. F. n. utgöres stiftelsen av Svenska Akademiens ständige sekreterare, d:r Erik Axel Karlfeldt, konstnären Victor Andréén, doktor Ivan Bratt, advokat Arvid Geber, direktör Agnar Meurling och arkitekt Torsten Stubelius.

Restaureringsarbetet, som påbörjades i januari 1920 har stått under arkitekten Torsten Stubelius' utomordentligt intresserade och insiktsfulla ledning, som av de gamla lokalerna åstadkommit något alldeles sällsynt stilfullt, trivsamt och konstnärligt verkningsfullt. En av de ursprungliga avsikterna med restaureringen, att åstadkomma en konstnärligt lyckad lokal för en i detta avseende mera fordrande publik, har, det må genast bestämt sägas ifrån, lyckats över alla förväntningar. Icke minst torde den gamla källarlokalen under huset bli uppmärksammas, så mycket mer som den sannolikt utgör den första verkliga källarlokalen i landet, då gällande föreskrifter hittills alltid lagt hinder i vägen för dylika arrangemang.

I dessa gamla källare ha för övrigt under arbetets gång påträffats bevarade rester ända från 13 å 1400-

talen, varav bl. a. särskilt må namnas ett par synnerligen vackra trätavlor.

Källaren Gyldene Freden, vilken, såsom särskilt bör framhållas, aldrig var någon krog i sämre mening utan en vinstuga, något som var betydligt förnämligare, har i och med det nu slutförda restaureringsarbetet tillfört huvudstaden en förstklassig vinkällare i gammal god nationell stil. Varje detalj har personligen övervakats av arkitekt Stubelius, till och med glasen och kannor äro ritade av honom och utförda vid Orrefors bruk. Ställets bomärke har utförts av professor Olle Hjortzberg. Till källaren har också av fru Emma Zorn överlämnats den framlidne donatorns luta, och en uppsättning lutor stå för övrigt till förfogande för den händelse någon av gästerna skulle känna sig manad uppträda i det därför avsedda s. k. "sångarnes hörn", ett arrangemang, som likaså ingick i den ursprungliga planen för den nya källarörelsen. Det är tydligt att Stockholms konstnärer och konstnärligt anlagda publik äntligen fått en lokal att samlas i, som fyller alla upptänkliga pretentioner på trevnad, originalitet och den exklusivaste konstnärlighet i fråga om anordningar och utstyrelse.

Det officiella överlämnandet av byggnaden till Svenska Akademien av Stiftelsen Gyldene Freden ägde rum den 9 december då medlemmarne av Akademien och Stiftelsen samlades nere i källarvalven. Professor Sigurd Curman redogjorde här å Stiftelsens vägnar för byggnadens historia och restaureringsarbetet och överlämnade donationen. Akademiens svar framfördes av professor Henrik Schück. Till sist överlämnades av Akademiens sekreterare, doktor Karlfeldt, till fru Emma Zorn, som var närvarande, Akademiens minnespenning i guld. Samma utmärkelse kom en gång också Anders Zorn till del.

SCHILLERS DANSKA VÄNNER. Forts. fr. sid. 183.

sådan förändring av viste seort till något villkor för Er, utan överlämna den angelägenheten åt Ert eget fria val. Vår önskan är endast att bevara åt mänskligheten en lärare, och för detta mål måste varje annat hänsyn vika."

Schillers stolta självständighet var bekant, och såväl Baggesen som greve Schimmelmans hade befarat, att han måhända skulle avböja anbudet. Något sådant kom dock icke i fråga. Diktaren blev tvärtom djupt rörd både av den stortartade hjälpen och av det nobla sätt, varpå den erbjöds. Så snart som möjligt tackade han sina välgörare på det hjärtligaste. "Min skuld till Er", skrev han bland annat, "har jag att betala till mänskligheten. Den är det gemensamma altare, på vilket Ni nedlägger Er gåva och jag min tacksamhet."

Schiller försummade ej heller att ofördröjligen också i brev till Baggesen tolka sin erkänsla och inledde därmed regelmässig korrespondens med honom. De träffades för övrigt sedermera åtskilliga gånger och umgingos alltid mycket vänskapligt, om de än som skriftställare emellanåt råkade i fejd med varandra.

Även med greve Schimmelmans och prins Fredrik Kristian, vilken år 1794 genom sin fars död blev hertig av Augustenborg, stodo Schiller och Lotte sedan alltjämt i korrespondens, ehuru de aldrig lärde personligen känna varandra. Vid makens bortgång, år 1805, blev Lotte Schiller genom greven och grevinnan Schimmelmans varma deltagande på särskilt livligt sätt erinrad om den enastående väntjänsten från Norden fjorton år förut.

Hjälpen från Danmark var i själva verket för Schiller räddningen i nödens stund. Han fick andrum från de dagliga sorgerna för livsuppehållet och kunde icke

blott mera skona sin hälsa, utan också i lugn och ro ägna sig åt nödvändiga studier. Man säger icke för mycket, om man påstår, att han uteslutande på grund av det danska understödet under sin sista levnadsperiod kunde fullborda den långa raden av mästerverk: "Wallenstein-trilogien", "Maria Stuart", "Die Braut von Messina", "Wilhelm Tell" o. s. v.

Så snart som möjligt förverkligade han också sin älsklingsplan att tillsammans med Lotte besöka först Körners i Dresden och sedan de gamla föräldrarna i Schwaben. Det var under vistelsen i hembygden år 1793, som Schiller skrev sina berömda brev till prins Fredrik Kristian, vilkas tema är människosläktets förädling genom det sköna och konsten. Sedan originalen förstörts vid Kristianborgs slotts brand i Köpenhamn den 26 februari 1794, omarbetade Schiller sina utkast och lät trycka dem under titeln: "*Über die ästhetische Erziehung des Menschen*".

Dessa tankediga avhandlingar i brevform stå för eftervärlden som en oförgämlig minnesvård över några ädelsinnade danskars handräckning till en av Tysklands störste män. Och så sällsynt är i kulturhistorien en sådan rent mänsklig gärning, att man ännu idag på tal om Baggesens, prins Fredrik Kristians och greve Schimmelmans hjälpsamhet instämmer med Reinhold, när han kallade den "ett moraliskt underverk".

Hrr Fotografjer uppmannas att vid insändandet av fotografier till HVAR 8 DAG tillse, att firmanamnet är anbragt på fotografjets baksida. Endast då angives firmanamnet.

Bildcentralen.
 ETT MÄRKLIGT GAMMALT STOCKHOLMSHUS, *Küche Aus...* *1840* St. Nygatan 22, har nyligen genomgått en omfattande inre renovering, varvid särskilt ett flertal vackra gamla oljemålningar blivit funna, restaurerade och återuppsatta. Vår bild visar en interiör från det minnesrika huset.

Huset St. Nygatan 22 i Stockholm, som sedan 1840-talet ägts av boktryckerifirman K. L. Beckman, har under senaste månaderna undergått en inre renovering, som dock icke på något sätt förryckt den utomordentligt stilfulla byggnadens ålderdomliga karaktär. Under grundgrävningarna ha även gjorts en del intressanta smidesfynd: tänger, nycklar, hänglås m. m. Märkligast bland fynden äro emellertid flera väldiga dukar med likartade väggmålningar, som hittats undankastade, endast hoprullade kring stänger, på husets vind. Målningarna ha nu på uppdrag av husets ägare, boktryckare C. J. Beckman, renoverats av Na-

Forts. å sid 190

CARL VON LINNÉS SKRIVBORD, vilket inom kort kommer att försäljas. — Text å sid. 179. — *Kilcht: Sjöberg, Gbg.*

NOBELPRISTAGAREN NIELS BOHR med fru, fotograferad efter ankomsten till Stockholm för bevisande av Nobeljesten. Text å sid. 184. — Foto, Bildcentralen. — *Kilcht: Gots, Gbg.*

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

C. H. MÖRNER.
F. d. Överste. *Hovmarskalk.*
Västerås. — 80 år 12 dec.*

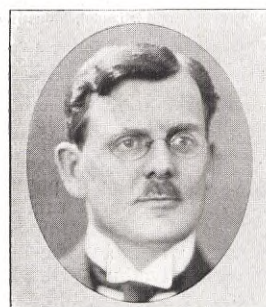
P. R. G. W. VON HEIDEMAN.
Överste. — Stockholm.
70 år 17 dec.*

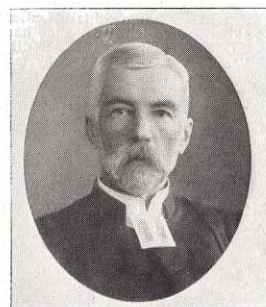
A. E. UGGLA.
Överste. — Borås.
65 år 17 dec.*

E. O. J. BJÖRKLUND.
Generaldirektör — Stockholm.
60 år 19 dec.*

L. A. N. KARLGRÉN.
Nyutn. Professor v. Köpen-
hamns universitet.*

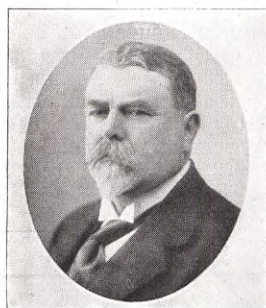
H. G. ULLSTRAND.
Kyrkoherde — Ed.
70 år 5 dec.*

G. EKMAN.
Bankdirektör. — Göteborg.
50 år 21 dec.*

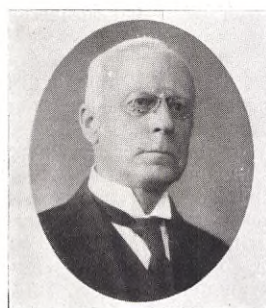
V. G. LANGLET.
Redaktör. — Stocksund.
50 år 17 dec.*

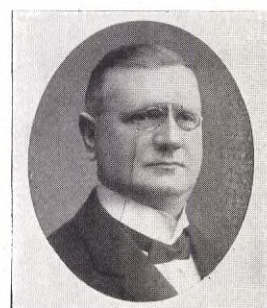
K. L. B. AURELL.
Bankdirektör. — Linköping.
60 år 15 dec.*

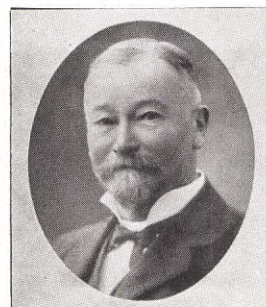
H. ÅBERG.
Ingeniör. — Göteborg.
60 år 17 dec.*

S. P. ENGSTRÖM.
Hamnbyggnadschef. — Malmö.
60 år 5 dec.*

E. G. ANONSEN.
Ingeniör. — Sjöfjärde.
60 år 15 dec.*

O. S. S. BALLÉ †.
Grosshandlande. — Stockholm.
F. 1851. † 29 nov.*

C. V. KEIJSER †.
Direktör. — Västerås.
F. 1853. † 28 nov.*

G. H. ENHÖRNING †.
Landssekreterare. — Västerås.
F. 1867. † 5 dec.*

Porträtt till veckans Porträttgalleri

böra vara av **möjligast sena datum** för att införas.

Uppgifter till porträtt

böra ansluta sig till frågeformulär från redaktionen. Särskilt påpekas nödvändigheter av att **alla förnamn angivas, med tilltalsnamnet helt utskrivet och understruket**. Förbiseende härutinnan **utesluter biografi**.

Porträtt och biografi

införas efter begäran från Redaktionen, som också bär kostnaderna. Förslag emottagas gärna.

Klicke: Aug. Sjöbergs Klubbstat., Göteborg

* Data å nästa sida.

HAMPUS MÖRNER. Uljtn. v. husar-reg. Kon. Carl XV 64, adj. h. Konung Oscar II 88, major v. Livg. t. h. 81, öv.-uljtn. 94, öv. i armén 0. öv.-adj. 97, öv. o. sekundchef v. Livg. t. h. 9. kab.-kammare 05, hovmarsk 08.

GEORG VON HEIDEMAN. Stud. 74, uljtn. i Smål. gren. bat. 76, löjtn. v. Trångbat. 86, kapt. v. Svea trångkår 93, major 1900, chef f. Norrl. trångkår 03, öv.-löjtn. i armén 04, chef f. Skånska trångkåren 07, öv. i armén 10. Led. i kommitté f. utarb. av förslag t. exercisregl. f. Trängen 95, biträdd. v. utarb. av instruktion i gymnastik o. idrott f. armén 09. Ordf. i Kristianstads l. skytteförb. 10, ordf. i l. arméfördeln. mil. idrottsförb., v. ordf. i Sollefteå köpings kommunalst. 04, ordf. i styr. f. Sollefteå h. samsk. s. å., v. ordf. i Hässelholms kommunalfullm. o. ordf. i kommunnd. 08, ordf. i styr. f. Hässelholms samsk. 08, senare för dess kommunala mellansk. o. insp. för dens. sdn 12, ordf. i svenska gymnastikf. verksk. utsk. 16, sekr. i krigsvetensk.-akad. 16, red. f. samma akad. tidskr. 16, led. av dir. III av Sv. Röda korset 16. Inneh. Friv sjukvårdsväsendets guldmedalj, skytteväsendets o. militära idrottsförb. guldmedalj.

EMIL UGGLA. Stud. 77, uljtn. v. Älvsb. reg. 78, övljtn där 08, överste o. chef f. Väml. reg. 11-18, chef f. 10:e brig. 18. Stadsfullm. i Borås 04-11.

EUGEN BJÖRKLUND. Stud. 81, hovr.-ex. 86, v. häradsh. 89, tf. fiskal i Svea hovr. 91, ordn. 94, assessor 97, konst.-rev.-sekr. 01, överdir. o. chef f. admin.-avd. i järnv.-styr. 03-07, exp.-chef i sjöförsv.-dep. 08, överdir. o. chef f. patent- o. registreringsverk. 09, gen.-dir. 14. Led. av komm. f. ordnandet av pensionsväs. v. stat. järnv. 03, sakk. inom civil-pet. f. samma fråga 07, led. o. sekr. i trafiksäkerh.-komm. 05, ordf. i patent-lagstift.-komm. 08-13, av K. Maj:t förordn. överlägga ang. möjligheterna f. samarb. mellan de nord. länd. å. intresserättens område 22. Ordf. i fören. "För blindas väl", led. av styr. f. Sthlms sjukhem.

ANTON KARLGRÉN. Stud. 1900, fil. kand. 03. fil. lic. 08, studieresor i Ryssl. 04-06, 07-10, Dag. Nyh. ryska korrespondent 06-07, 09-10, medarb. i Dag. Nyh. 08-09, dess 2:e red. o. ansv. utgiv. sdn 10, i dagarne av danska reg. utn. t. prof. i slavisk filologi vid Köpenhamns universitet.

GUSTAF ULLSTRAND. Stud. 72, prästv. 77, komm. i Millesvik 81, i Väse 82, i Ed 89, kyrkoh. i sistn. församlt. sdn 21. På sin tid ordf. i komm.-stämma, komm.-nmd o. tax.-nmd. Ombud f. riks försäkr.-anst. 17. Sdn många år historiograf i Värmländska provinziallogen.

GUSTAF EKMAN. Stud. 91, stud. v. Chalmers 91-92, ing. v. Hallstahammar, Finspong o. Lesjöfors 93-1900, verkst. dir. f. Morgårdshammars mek. verkstads a-b 1900-12, disp. f. Lesjöfors a-b 07-11, Storfors bruks a-b 11-19, verkst. dir. f. a-b Gbgss. bank sdn. 22. Landstingsm. 09, ordf. i

Kroppa komm.-stämma 16-18, ordf. i Fernebo häradss vägstyr. 17-19. Styr.-led. i Morgårdshammars mek. verkst. a-b sdn 1900, ordf. sdn 11, styr.-led. i Storfors bruks a-b 11-19, Uddeholms a-b sdn 13, a-b. Gbgss. bank sdn 22, Finspongs metallverks a-b sdn 22 m. fl.

VALDEMAR LANGLET. Stud. 90, fil. kand. 94, medarb. i Sthlms Dagbl. 98-05, s.-kr. i sv. turistfören 07-09, medarb. i Sv. Dagbl. 09-14, 2:re red. i Aftonbl. sdn 14. På sin tid företagit vidstr. resor i Ryssl. o. Asien. o. utg. arb. därom m. m.

LUDVIG AURELL. Stud.-ex. 82, tj.-m. i Sthlms int. gar. a.-b. 82-95, verkst. dir. i Sundsvalls handelsbss Sthlms kont. 95-08, f. Österg. ensk. bank sdn 08. Styr.-led. i sv. bankfören. sdn 18, ordf. i sv. chokladfabr. a.-b. o. i a.-b. Kantorps malmfält.

HENNING ÅBERG. Elev o. ritare v. Södra Varvet i Sthlm, därefter flerårig praktik i utl. Efter hemkomsten anst. ss. verkställare v. S. Varvet, verkstadsing. v. Motala Verkstad 90-91, v. Södra Varvet 92-93, v. Lindholmens verkstad 94-05, sakk. i Sveriges Ängfartygs Assurans förening sdn 05.

SUNE ENGSTRÖM. Avg.-ex. fr. Tekn. Högsk. v. Åg, bitr. ing. v. Stat. järnv.-byggn. 86 88, v. ensk. järnv.-undersök. 88-89, v. Hålsingborgs hamnbyggn. 89-91; stationsing. v. Norra Södermaul. järnv.-byggn. 92-93, utiört ensk. järnv.-undersök. 93-94, arbetschef v. Malmö hamn-inrätt. 94-04, hamnbyggnadschef därst. sdn 04.

EMIL ANONSEN. Ex. fr. tekn. sk. i Kristiania 82, anst. v. Bergsl. järnv. s. å., lokförfareförmän 88, förädrsförv. i Ämål 96, verkstads-kammr. därst. 03, förest. f. trafikförv. Gbg-Dalarna-Gävle biljett- o. formulärförärrad sdn 09. På sin tid stadsfullm. i Ämål.

SOPHUS BALLÉ †. Anst. i olika affärer i Danmark o. England 66-74, i Sthlm 75-83. etabl. egen firma 83, ombud f. Skånska superiortafabr. s. å., disp. f. dess fab. vid Liljeholmen 92-09, sistn. är chef för Sv. superiortafabr. Sthlms.-littal. Led. av Sthlms skiljeamnd f. handel, industri o. sjöfart. Styr.-led i Sv. allm. handelsfören. m. m.

CARL KEIJSER †. Verksk. dir. i Metallfabr. a.-b. Carl Keijser & Co. i Västerås. På sin tid led. av fättigv.-styr. o. styr. f. arbet.-lören. Led. av styr. f. Västerås borgerl. pens.-lören, styr.-suppl. i riksbankens avd.-kont.

GEORG ENHÖRNING †. Stud. 87, hovr.-ex. 91, e. o. not. i Svea hovr. s. å.; e. o. landskanslist i Västm. län s. å., v. häradshöv. 93, landskanslist i nämnda län 96, länsnot. där 05, landssekr. sdn 17.

NOBELFESTEN. Forts. fr. sid. 185.

sammanskomsten samlades deltagarna till stor middag på Grand Hôtel, där en rad av skålar växlades mellan de celebra gästerna och deras svenska värdar och värdinnor.

Samma dag ägde den högtidliga utdelningen av årets fredspris rum i Nobelinstitutets festsal i Kristiania. Sedan många kandidater förslagsvis uppstälts till utmärkelsen i fråga blev den icke helt oväntade utgången att Nobels fredspris tillfallit *professor Fridtjof Nansen*. Genom sin verksamhet under senare år, framför allt i Ryssland och Tracien har professor Nansen mer och mer fäst uppmärksamheten på sig såsom en av de förgrundsgestalter i det över hela världen pågående fredsarbetet, vilka vid utlandet av en belöning som denna ovillkorligen måste komma i åtanka. Underrättelsen om fredsprisets utdelning, framförd till den representativa norska församlingen, av Nobelkommitténs ordförande, professor F. Stang, mottogs av de närvarande med den allra största tillfredsställelse.

Efter att djupt rörd ha framfört sitt tack för den överväldigande belöning som kommit honom till del dröjde Nansen i sitt anförande med varmaste erkänsla vid Nationernas förbund och de institutioner, som stött honom i hans fredsarbete, framför allt Röda korset.

Till bild å sid. 185.

H. 8. D. återgiver härmed en bild av prins *Andreas av Grekland*, en farbroder till Greklands nuvarande olycklige konung och ett av de många offer för den radikala politiska våldsgärningar den nya regeringen i Athen övat såsom hämnd mot alla de förnämste ansvarige i det under konung Konstantins regim iscensatta och misslyckade fälttåget i Mindre Asien. Anklagad för disciplinbrott med anledning av sin vägran att under slaget vid Sakaria i egenskap av chef för 2:a armékåren följa generalstabschefens order att giva den 3:de armékåren sitt stöd — ett underlåtande som må i sin upphetsade sinnesstämning nu söker utpeka såsom orsaken till hela fälttågets misslyckande — har prinsen dömts till förlust av sin militära grad samt ständig landsförvisning.

Omedelbart efter domens förkunnande lämnade prins Andreas jämte gemål, född prinsessa av Battemberg, Athen på det engelska krigsfartyget Phaleron.

BECKMANSKA Huset. Forts. fr. sid. 143.

tionalmuseums konservator, G. Jaenson och uppsatts i ett av de vackraste rummen. I ett annat rum ha redan länge funnits ett antal likartade väggmålningar, tillsammans bildande en serie, vars motstycke nog torde vara ganska sällsynt i ett privathus. De väldiga målningarna med de för tiden för sin tillkomst karakteristiska landskaps- och herdemotiven, förete ovanligt vackra färger och ansluta sig påtagligt till Wateau-Boucher-stilen.

Tomten St. Nygatan 22 försälldes 1661 av en handlande Hans Kahlmeter till Nikodemus Tessin d. å., och efter dennes ritningar är den nuvarande byggnaden uppförd. Bland dess efterföljande ägare märkes på 1830 talet Lars Johan Hierta. Vid denna tid hade Aftonbladet där sin redaktion och officin. Hier-tas faktor, J. Beckman, övertog sedan fastigheten och den del av hans tryckeri, som ännu är beläget i samma hus. Boktryckerifirman kan här i dagarna fira sitt 75-årsjubileum.

BILAGA

Med veckans nummer följer en blankett till tjänst för dem av våra läsare som önska genom postverket abonnera å

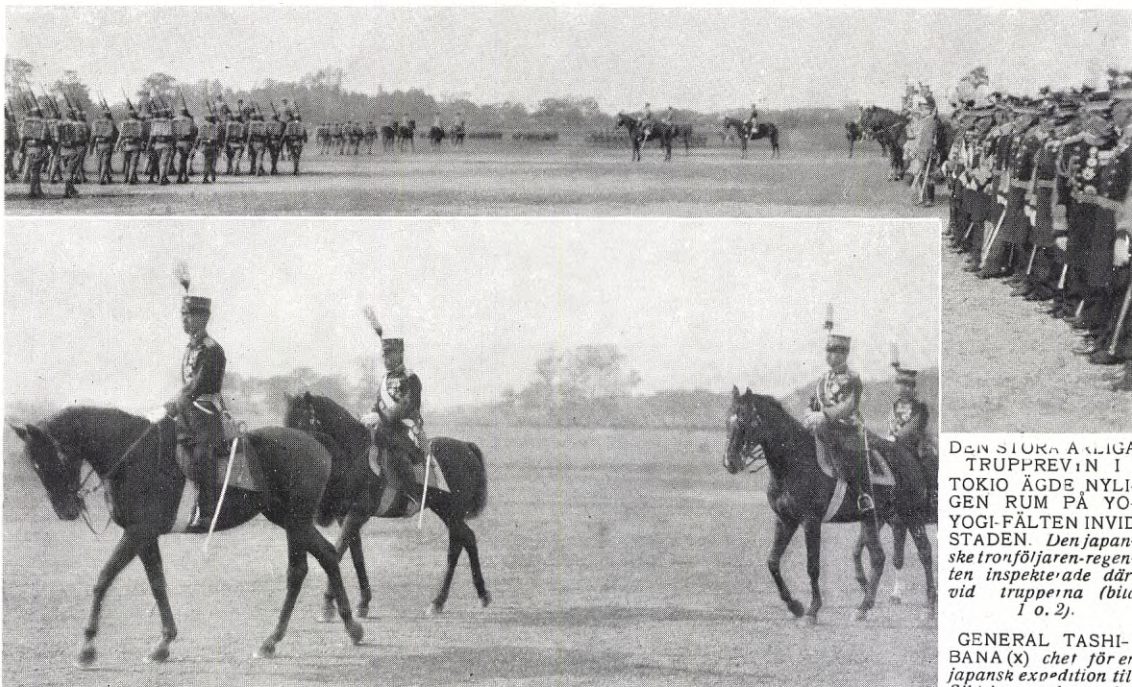
HVAR 8 DAG

FÖR ÅR 1923

Ett prenumerationskvitto å HVAR 8 DAG för 1923 är

DEN BÄSTA JULPRESENT.

PRENUMERERA SNARAST FÖRE JUL!

DEN STORA AKRIGA TRUPPREVIN I TOKIO ÄGDE NYLIGEN RUM PÅ YOYOGI-FÄLTEN INVID STADEN. Den japanske tronföljaren-regenten inspekterade därvid trupperna (bild 1 o. 2).

GENERAL TASHIBANA (x) chef för en japansk expedition till Sibirien, ankom den 31 okt. till Tokio för

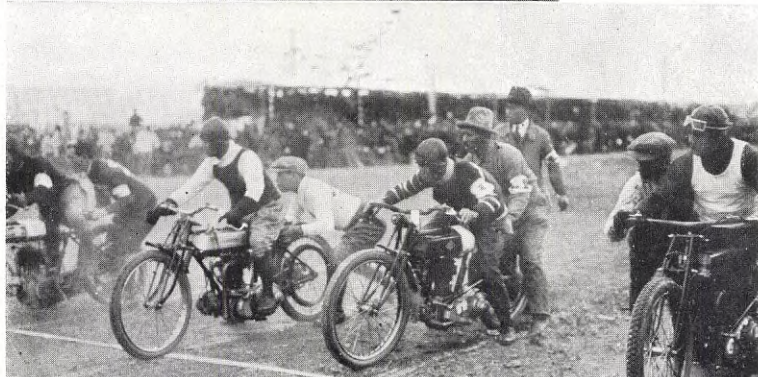
att avlägga rapport (bild 3).

STORA MOTORCYKELTÄVLINGAR avhöllos den 5 nov. i Tokio, men fingo ett olyckligt förlopp, enär en av förarna rådde köra in i en folkhop och därvid skadade 11 personer samt själv ljöt döden. 4. Bild från starten. Fotografierna insända från en landsman i Tokio.

Kliché: Gods Bildbyrå & Klichéstatall, Gbg.

Till bild å sid. 192.

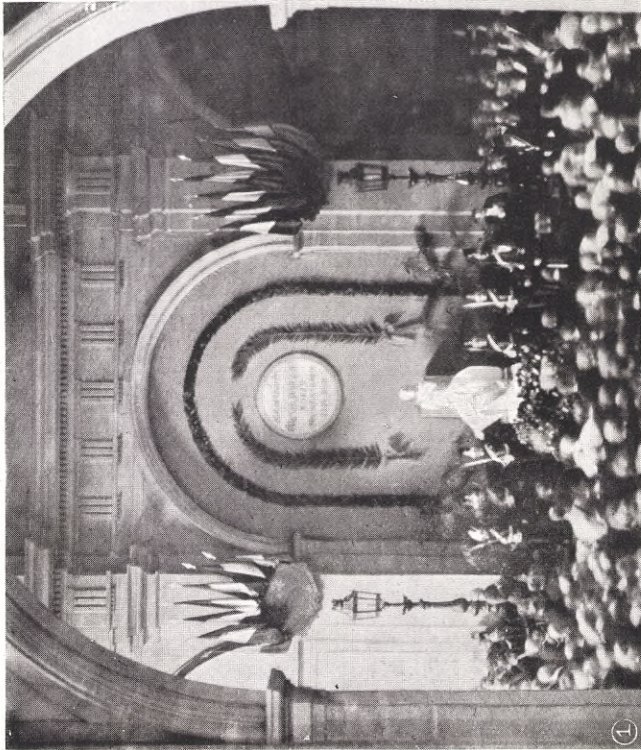
En omfattande brödstrejk, utgörande ett led i bagarnas konflikt med myndigheterna om brödden, utbröt den 2 december i Paris, i det att flertalet bagare på middagen denna dag plötsligt upphörde med brödfabrikationen. För att bland allmänheten säkerställa en rättvis fördelning av den med ens oerhört knappa varan, vidtogos från myndigheternas sida ögonblickliga motåtgärder, varigenom bestämdes att all brödförsäljning endast skulle få äga rum genom rådhusen i de olika arrondissementen. Våra fotos, som minna om de långa livsmedelsköerna under den svåraste nöd- och krigstiden, visa en sådan brödkö utanför rådhuset i första arrondissementet i Paris.

Brevlåda har H. 8. D. icke och har aldrig anlitat detta sätt att besvara brev, vare sig anonyma eller ej. Önskas svar å förfrågan, anmärkning, förslag eller vad det vara månde, kan varje hänvändelse till redaktionen räknas med fullkomlig diskretion och snaraste svar i brev.

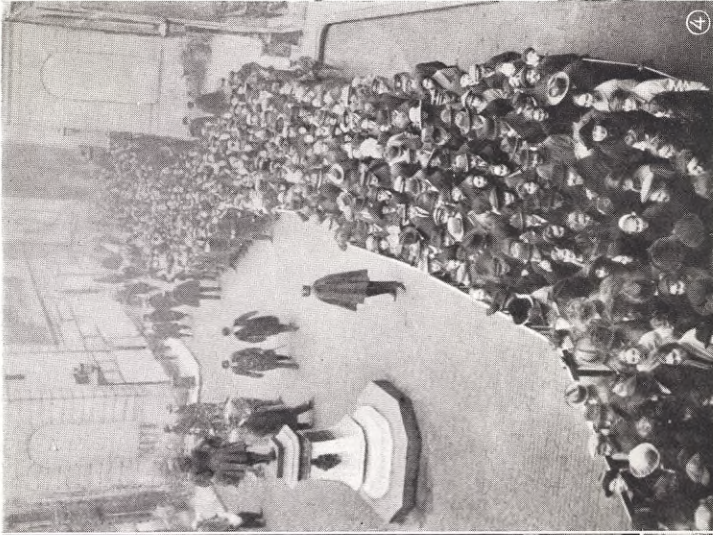
FRANSKA - BILDER.

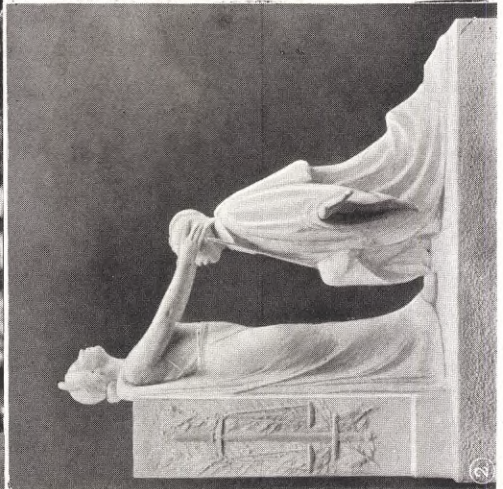
1

3

4

2

5

EN MINNESSTOD TILL DE I KRIGET FÄLLNA ADVOKATERNAS ÅRA har i dagarna av presidenten Millerand avlämnats i Palais de Justice i Paris. 1. Från minneshögtidigheten. 2. Monumentet till de stupades minne.

FRANKRIKES NYA SÄNDEBUD I BERLIN, M. MARGERIE, vilken givit uttryck åt försonliga stämningar gentemot det besegrade Tyskland, tillträdde sin post den 5 dec. 3 M. Margerie vid ankomsten till Berlin.

Text å sid. 179.
EN STOR BAGARMÄSTARSTREJK höllade den 2 dec. att beröva parisanne deras dagliga bröd. Som synes av våra bilder 4. och 5. ombesörjde emellertid stadens myndigheter brödtillagning och efter ett par dagar öppnades åter de stängda bagarbodarna. Text sid. 191.

Klickat: Aug. Sjöberg, Kluckhaml., Gbg.

Efter J. J. J. J. J.